

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek (przewodniczący)

SSN Paweł Księżak

SSN Adam Redzik (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi M. F.

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w (...)

na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w (...) w sprawie V ACa (...),

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 12 grudnia 2018 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

M. F. (dalej: skarżący) wniósł skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki (dalej: skarga na przewlekłość) w postępowaniu sądowym toczącym się przed Sądem Apelacyjnym w (...) pod sygn. III ACa (...). Skarga została wniesiona przez profesjonalnego pełnomocnika 28 grudnia 2017 r. Skarżący wniósł o stwierdzenie, że nastąpiła przewlekłość postępowania, zasądzenie na rzecz skarżącego od Skarbu Państwa sumy pieniężnej w wysokości 2.500 (dwa tysiące pięćset) zł, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz udzielonej a nieopłaconej nawet w części pomocy prawnej świadczonej z urzędu.

W odpowiedzi na skargę z 14 marca 2018 r., która wpłynęła do Sądu Najwyższego 19 marca 2018 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w (...) zgłosił swój udział w sprawie i wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy ustalił:

Skarżący złożył w Sądzie Rejonowym w B. 30 kwietnia 2015 r. powództwo przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu w K. Sąd zarejestrował sprawę pod sygn. I C (...), jako powództwo o zapłatę. Postanowieniem z 2 czerwca 2015 r. Sąd Rejonowy w B. uznał swoją niewłaściwość rzeczową i przekazał sprawę do Sądu Okręgowego w B.

W odpowiedzi na pozew z 30 grudnia 2015 r. reprezentująca pozwanego Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa wniosła o oddalenie powództwa w całości.

Sprawę rozpoznał Sąd Okręgowy w B. (I C (...)), przed którym skarżącego reprezentowała pełnomocnik z urzędu, ustanowiona na wniosek powoda postanowieniem Sądu Okręgowego w B. z 14 marca 2016 r. wyrok został wydany 7 lipca 2016 r.

7 października 2016 r. skarżący wniósł apelację zaskarżając wyrok w całości. W odpowiedzi na apelację z 7 listopada 2016 r. reprezentująca pozwanego Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa wniosła o oddalenie apelacji w całości z uwagi na jej oczywistą bezzasadność.

28 listopada 2016 r. apelacja z aktami sprawy wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w (...).

19 stycznia 2017 r. do Sądu Apelacyjnego w (...) wpłynął wniosek reprezentującego Skarżącego pełnomocnika z urzędu o zwolnienie go od obowiązku zastępowania powoda w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w (...) i zwrócenie się przez Sąd do właściwej miejscowo Okręgowej Rady Adwokackiej o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu do zastępowania powoda w postępowaniu. Sąd Apelacyjny postanowieniem z 14 lutego 2017 r. odmówił.

23 listopada 2017 r. do Sądu Apelacyjnego w (...) wpłynęło odręczne pismo skarżącego z 20 listopada 2017 r., w którym wnosił o „odszkodowanie za przewlekłość” w kwocie 2.500 zł.

24 listopada 2017 r. wyznaczony został termin rozprawy przed Sądem Apelacyjnym w (...) na 17 stycznia 2018 r., o czym poinformowano skarżącego oraz jego pełnomocnika pismem z 27 listopada 2017 r. Pismem z tego samego dnia sąd zobowiązał pełnomocnika do sprecyzowania w terminie 7 dni pisma powoda z 20 listopada 2017 r. poprzez wskazanie jego rodzaju i żądania, pod rygorem zwrotu

pisma. Pełnomocnik odebrała pismo 17 grudnia 2017 r. Pismo od pełnomocnika precyzujące rodzaj pisma i żądanie M. F. z 20 listopada 2017 r. wpłynęło do Sądu Apelacyjnego w (...) 28 grudnia 2017 r. Załącznik do owego pisma stanowiła „Skarga na naruszenie prawa strony do przeprowadzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki”.

17 stycznia 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) wydał wyrok, którym oddalił apelację.

Pismem z 23 lutego 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) przekazał skargę na przewlekłość Sądowi Najwyższemu. Skarga wpłynęła do Sądu Najwyższego 2 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. 2018, poz. 75), dalej jako ustawa o skardze na przewlekłość, strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się w sprawie wykładni ustawy o skardze na przewlekłość, podejmując także próbę wypełnienia treści określenia „nieuzasadniona zwłoka”. Wskazywano, że jest to wielomiesięczna bezczynność sądu polegająca na niewyznaczaniu rozprawy bądź nie podejmowaniu innych czynności (np. postanowienie Sądu Najwyższego z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005 nr 23, poz. 384, postanowienie Sądu Najwyższego z 14 marca 2007 r. III SPP 3/7).

Artykuł 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość stanowi, że dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w

celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie. Dokonując owej oceny sąd uwzględnia łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

W przedmiotowej sprawie apelacja z aktami sprawy wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w (...) 28 listopada 2016 r., zaś wyznaczenie terminu rozprawy nastąpiło 24 listopada 2017 r. Sąd zareagował natychmiast po wpłynięciu odrębnego pisma skarżącego z 20 listopada 2017 r., które wskazywało na jego zainteresowanie możliwie szybkim rozpoznaniem sprawy.

Nie można uznać, że odrębne pismo skarżącego z 20 listopada 2017 r. było skutecznym wniesieniem skargi na przewlekłość, gdyż takowa – z uwagi na obowiązujący w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawach cywilnych przymus adwokacko-radcowski (art. 87¹ k.p.c. w związku z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość), powinna być wniesiona przez adwokata lub radcę prawnego, czyli przez profesjonalnego pełnomocnika, którego skarżący posiadał. Dlatego też za datę wniesienia skargi na przewlekłość należy uznać 28 grudnia 2017 r. W tej dacie skarżącemu i jego pełnomocnikowi znany był już termin rozprawy przed Sądem Apelacyjnym w (...).

Postępowanie przed Sądem Apelacyjnym w (...) trwało niepełne czternaście miesięcy (a uwzględniając okres od wniesienia apelacji do przekazania akt sprawy z apelacją do sądu apelacyjnego – nieco ponad piętnaście miesięcy). W okresie tym nie wystąpił okres bezczynności sądu, który przekroczyłby dwanaście miesięcy.

Dlatego też, na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość należało orzec jak w sentencji.